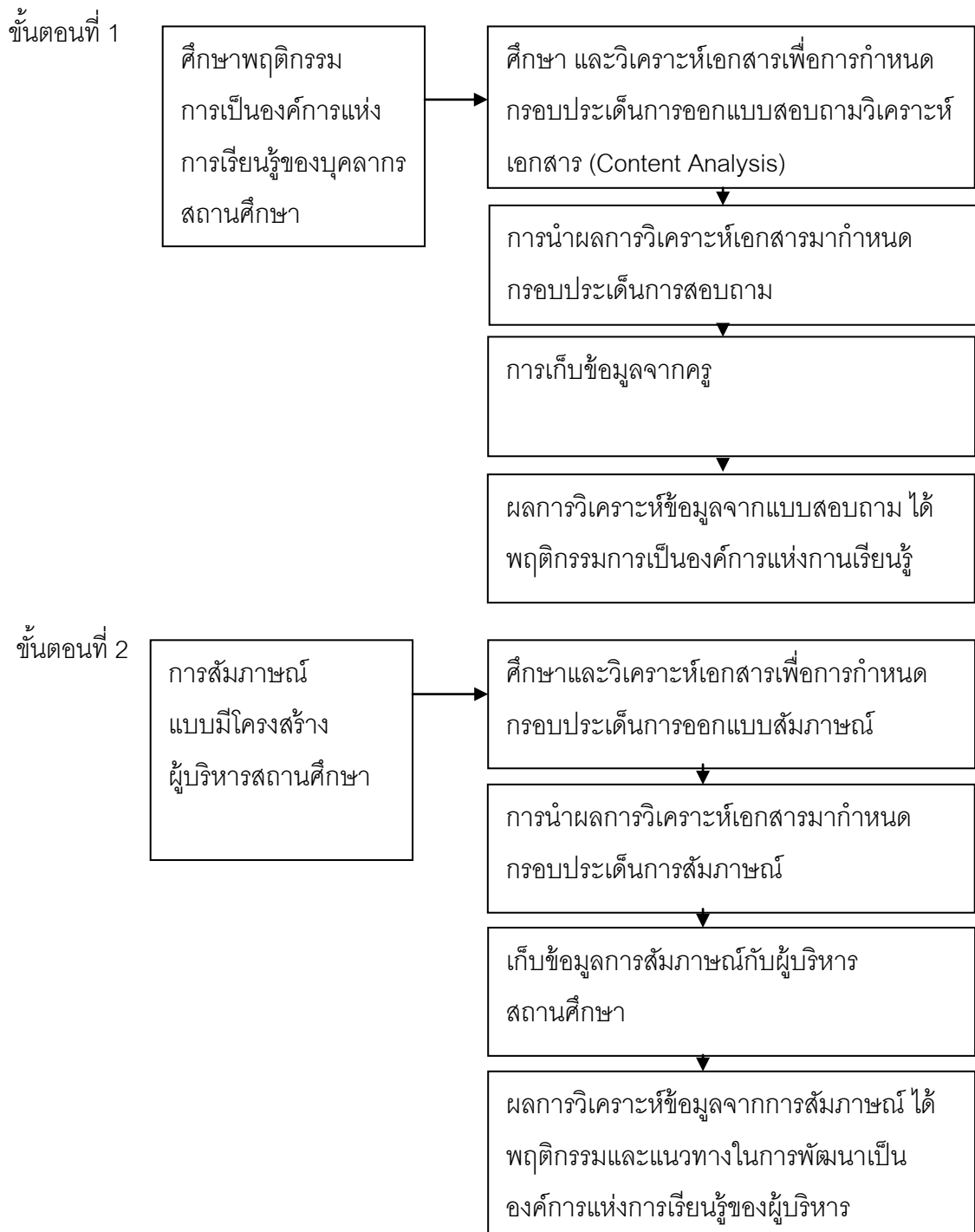

บทที่ 3

วิธีดำเนินการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

แนวทางการพัฒนาผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเพื่อเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
: กรณีศึกษาสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเองในลักษณะการวิจัยเชิงผสมผสาน (mixed method methodology research) ระหว่าง
การวิจัยเชิงปริมาณ (qualitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (quantitative research)
ตามลำดับขั้นตอน ซึ่งรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนปรากฏในภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพ 4 แสดงขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและครูที่มีต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก

เป็นการศึกษาพฤติกรรมของครูที่ทำการสอนในสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษา
เทศบาลนครพิษณุโลก ที่แสดงออกต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่สังกัด
สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. นำแนวคิดทฤษฎีและผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่เกี่ยวกับการเป็นองค์การ
แห่งการเรียนรู้มากำหนดเป็นแบบสอบถามของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคคลมีความเป็นเลิศ
(personal Mastery) ด้านรูปแบบวิธีการคิด (Mental Models) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน
(shared vision) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ด้านการคิดเชิงระบบ (system
Thinking)

2. ศึกษาพฤติกรรมของครูที่มีต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลกได้กำหนดวิธีการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ คือ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้เกณฑ์การกำหนด
ขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัด สำนัก
การศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดน้อย) โรงเรียนเทศบาล 2
(วัดคูหาสวรรค์) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดท่ามะปรางค์) โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดธรรมจักร) และ
โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดพันปี) จำนวน 176 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามพฤติกรรมครูผู้สอนในสถานศึกษาของ
สถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก เกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นองค์การ
แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่
การงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่สังกัด
สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ ผู้บริหารและ
ครูผู้สอนในสถานศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลกเป็น

แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยสอบถาม 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคคลมี ความเป็นเลิศ (personal Mastery) ด้านรูปแบบวิธีการคิด (Mental Models) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (shared vision) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ด้านการคิดเชิงระบบ (system Thinking) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกในระดับน้อยที่สุด
- ระดับ 2 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกในระดับน้อย
- ระดับ 3 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกในระดับปานกลาง
- ระดับ 4 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกในระดับมาก
- ระดับ 5 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกในระดับมากที่สุด
- (บุญชม ศรีสะอาด 2543 หน้า 100)

1.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้สร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 ศึกษาเอกสารผลงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นข้อมูลและแนวทางในการสร้างเครื่องมือตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

1.3.2 กำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1.3.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรม ของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก เกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก โดยสอบถาม 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคคลมี ความเป็นเลิศ (personal Mastery) ด้านรูปแบบวิธีการคิด (Mental Models) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (shared vision) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ด้านการคิดเชิงระบบ (system Thinking)

1.3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมพิจารณาเกี่ยวกับภาชนะ เนื้อหา และโครงสร้างของเครื่องมือ

1.3.5 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ผู้ควบคุมแนะนำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองต่อไป

1.4 คุณภาพของเครื่องมือ

1.4.1 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้ควบคุมแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมด้านภาษา เนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถาม ดังรายนามต่อไปนี้

1. นายมานะ สอนสารี ผู้อำนวยการสถานศึกษาเทศบาล 3 (วัดท่ามะปรางค์)
2. นางสาวจิราภรณ์ สงวนศิลป์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเทศบาล 5 (วัดพันปี)
3. นางกัลยา สุทนต์ ศึกษานิเทศก์ คศ. 3
4. นางพรรณราย เอกอนันตไชย ครู คศ.3 โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดพันปี)
5. นายพิษณุ ไพผดุง ครู คศ.3 โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดพันปี)

1.4.2 นำผลการตรวจของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวบรวมเพื่อคำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item objective congruence Index : ioc)

1.4.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะครูโรงเรียนรัฐราษฎร์สงเคราะห์ เพื่อคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (cronbach) และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเชื่อมั่น 0.964 – 0.967

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาจัดส่งแบบสอบถามโดยตรงไปให้กลุ่มประชากรที่ศึกษาและให้ผู้ตอบจัดส่งกลับคืนมา โดยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก และครูผู้สอนในสถานศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก

1.6 การจัดกระทำข้อมูล

ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาว่ามีความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด แล้วจึงทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลด้วยคอมพิวเตอร์

1.7 การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลกที่มีต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก โดยใช้

1.8.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 n แทน จำนวนของแหล่งข้อมูลที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและแนวทางในการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก

เป็นการศึกษาพฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและแนวทางในการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ที่สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. นำแนวคิดทฤษฎีและผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่เกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มากำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก 5 ด้านประกอบด้วย ด้านบุคคลมีความเป็นเลิศ (personal Mastery) ด้านรูปแบบวิธีการคิด (Mental Models) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (shared vision) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ด้านการคิดเชิงระบบ (system Thinking)

2. สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก ได้กำหนดวิธีการศึกษาค้นคว้า ดังนี้คือ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดน้อย) โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดคูหาสวรรค์) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดท่ามะปรางค์) โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดธรรมจักร) และโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดพันปี) จำนวน 5 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดน้อย) โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดคูหาสวรรค์) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดท่ามะปรางค์) โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดธรรมจักร) และโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดพันปี) จำนวน 5 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างจำนวน 1 ฉบับ สำหรับใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับพฤติกรรมและแนวทางในการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก ประกอบด้วยประเด็นคำถาม ที่ให้ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1.2.1 พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก เกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก โดยสัมภาษณ์ 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคคลมีความเป็นเลิศ (personal Mastery) ด้านรูปแบบวิธีการคิด (Mental Models) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (shared vision) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ด้านการคิดเชิงระบบ (system Thinking)

1.2.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และประเด็นอื่น ๆ

1.3 การรวบรวมข้อมูล

1.3.1 ผู้ศึกษาค้นคว้าขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลรวบรวมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์นัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยผู้ศึกษาค้นคว้าส่งสรุปย่อโครงร่างการศึกษาค้นคว้าและแบบสัมภาษณ์ล่วงหน้าเป็นเวลา 2 สัปดาห์

1.3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์โดยใช้การบันทึกเทปเสียงในการสัมภาษณ์ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละประมาณ 2 ชั่วโมง รวมเวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 เดือน (1 ธันวาคม 2552 – 1 มกราคม 2553)

1.3.3 ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์สาระที่ได้จากการและนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ร่วมกับผลการศึกษาจากแบบสอบถามครู กำหนดเปรียบเทียบ

สนับสนุนพฤติกรรมและการและแนวทางในการพัฒนาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากแบบสอบถามครูและการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการบรรยาย สร้างข้อสรุปเชื่อมโยงสาระในแต่ละประเด็นเกี่ยวกับ
พฤติกรรมของครูและผู้บริหารแล้วนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก